

С Т А Н О В И Щ Е
за кандидатурата на гл. ас. Алексей Владимиров Пампоров
по обявения конкурс за “Доцент”
(научна специалност Социология, шифър 3.1)

1. Общо описание на представените материали:

Гл.ас. д-р **Алексей Владимиров Пампоров** е единствен кандидат за обявения конкурс за “Доцент” за нуждите на секция „Общество на знанието: наука, образование и иновации“ на ИИОЗ при БАН (ДВ бр.4/10.01.2014 г.), на основание чл.4 от ЗРАСРБ и в съответствие с решение на Научния съвет на ИИОЗ-БАН (Протокол №3/06.03.2014 г.). Конкурсът **напълно съответства** на образователната подготовка и област на висше образование (№3), научните и учебни занимания и постижения, на специфичното професионално направление (№3.1.) и на професионалните разработки на кандидата.

Представените за конкурса **научни трудове са общо 24** (публикувани след получаването на научна степен „доктор“ през 2006 г.), сред които **1** монография и **23 научни студии и статии**, като **5** от тях са в рецензирани академични издания в чужбина, а други 4 са публикувани в международни сборници в чужбина. Публикациите обхващат основния професионален тематичен профил на гл. ас. А. Пампоров, с който той е известен в научната общност. Приложен е и списък на **21 научно-изследователските проекти** с международно финансиране в същата проблематика и за същия период, ръководени (6) или с участието на кандидата (15).

2. Обща характеристика на научната, научно-приложната и педагогическа дейност на кандидата:

След блестящата защита на докторската си дисертация, Ал. Пампоров много бързо се утвърди като един от най-сериозните, задълбочени и многопрофилни изследователи на ромската общност, на етничността, на социалните неравенства и социалното изключване в Централна и Източна Европа, както и като уважаван специалист по демографските проблеми. Дори самото изброяване на научните му трудове и изследователски проекти достатъчно **релефно откроява специфичния профил** на научните постижения на гл.ас **Алексей Пампоров** през последните десет години: **етническите отношения** и по-специално

мястото, проблемите и перспективите на **ромите в България** – спецификите на тяхната етническа идентичност и всекидневна култура; културната и социалната хетерогенност на метагрупата, обозначаваема отвън като „роми“; демографски специфики на големите етнически общности в страната; специфики на ромското семейство; социален статус и достъп на големите етнически общности до образование и заетост; етничност и социално изключване; социално-психологически механизми на стигматизиране и социално изключване на ромите; методологически проблеми при изследването на маргинализирани малцинствени общности и др.

Д-р Пампоров се включва активно в научноизследователската дейност на Института по социология / ИИОЗ при БАН през 2003 г., но в същото време продължава да участва активно в научния живот на Института по демография/ ИИНЧ при БАН, на катедра „Културология“ на СУ „Св. Кл. Охридски“, както и като преподавател в НБУ, СУ „Св. Кл. Охридски“ и ЮЗУ „Неофит Рилски“.

За изграждането му като учен много сериозен принос има работата му с ярки изследователи по време на научната му специализация в Max Planck Institute for Demographic Research, Rostok и в Central European University, както и седемгодишната му работа като ръководител на социологическите изследвания на Институт Отворено общество, което му позволява да разшири обхвата на емпиричните и теоретичните си изследвания – нещо, което се постига трудно в институтите на БАН поради хроничен недостиг на средства за изследователска работа.

Още от времето, в което г-н Пампоров бе мой докторант бях впечатлена от удивителната му работоспособност, научна любознателност, от модерното му отношение към публичната научна изява, от креативността му, от отдадеността му на научното търсене. Всичко това го утвърди за много кратък период от време като **един от водещите експерти у нас в областта на междуетническите отношения** и особено в задълбоченото и многостранно изучаване на **ромите**. Участието му в десетки изследвания, включително и такива на Европейската комисия, Световна банка, Агенцията за фундаментални човешки права, ПРООН, УНИЦЕФ, Световната здравна организация и др., развиха интереса му към методологията на научните изследвания, облекчиха достъпа му до научна литература и осигуряваха международна научна среда, в която да се развива, което доведе до **безспорните и признати професионални**

успехи, които той постигна. За известността му сред чуждестранната колегия допринасят и авторските му участия в множество авторитетни специализирани европейски и световни форуми.

3. Учебна дейност на кандидата

Въпреки че работи щатно в академичен институт и има постоянна заетост като ръководител на социологически проучвания в Институт „Отворено общество“, д-р Пампоров е и търсен университетски **преподавател**. Той изнася два лекционни курса в Софийския университет „Св. Кл. Охридски“: „Социология на семейството”(2002-2003; 2009-2014) и „История и всекидневна култура на ромите“ (2009-2014) на бакалаври. В периода 2003-2009 е водил курс „Структури на ромското всекидневие “ в НБУ, Департамент по антропология. През 2007 г. води курс лекции „Структури на всекидневието в ромските общности“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Факултет по педагогика. Изнася квалификационни курсове за социалните и културни специфики на ромите в МТСП (2007); чете лекции на различни международни летни школи и в престижни западни университети.

4. Съдържателен анализ на научните постижения на кандидата:

Получаването на званието “Доцент” ще бъде напълно заслужен **етап във формализацията на успешната кариера** на д-р Алексей Пампоров. Справката за приносите отразява адекватно постиженията му в представените за конкурса публикации.

Следвайки традиционните нормативни указания за характера на научните приноси, твърдя, че той има достатъчно лични приноси в **доразвитие на социологическата и демографската теории за семейството** (Пампоров привежда доводи за оспорване на традиционната закономерност в семейните модели в Европа, установена от Джон Хайнал и привежда аргументи при дефинирането на брачните модели да се вземат предвид стандартни индикатори като брутните коефициенти на брачност и бракоразводност, тотален коефициент на плодовитост, делът на извънбрачните раждания, възраст на напускане на бащиния дом, подкрепа на първото възходящо поколение при отглеждането на нискостоящите). Пампоров има научен принос в **обогатяването на работещи теории** в областта на **социалните неравенства и социалното изключване/**

включване на представители на етническите малцинства и имигрантите (№7, 13, 21 от Списъка с публикациите), както и в изследователски находки, **на нови факти** във вътрешно етническите и междуетнически отношения. Специално признание изисква постоянният научен интерес на д-р Пампоров към методологията на социологическите изследвания (№1, 9, 10, 11, 24).

Гл. ас. Ал Пампоров си е изградил авторитет на **много търсен и цитиран експерт** сред специалистите в ромската проблематика и при изследователите на семейството (донякъде видимо и в дългия списък на цитиранията, който далеч не е пълен). Той е участвал в множество разработки по въпросите на интеграцията на уязвими групи и общности за нуждите на международни и национални институции, както и на редица неправителствени организации.

5. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранна литература:

В приложената справка има **73** установени от кандидата цитирания, като част от тях са в реферирани български и чуждестранни издания, което надхвърля многократно необходимия минимум. Мога да кажа, че е пропуснал поне още 10-15 от мои цитирания на негови научни трудове, а това е така вероятно и в публикациите на много други колеги.

6. Мотивирано и ясно формулирано заключение:

Върху основата на всичко написано по-горе за научно-изследователските постижения, полезна експертна работа, публикационни и проектни изяви, учебно-преподавателска дейност, препоръчвам на членовете на Научното жури и на Научния съвет на ИИОЗ при БАН да *гласуват категорично в подкрепа на присъждането на научното звание “Доцент”*(3.1 – Социология) на **гл. ас. д-р Алексей Владимиров Пампоров**.

Становище: Проф. д-р Илона Томова,

24 май 2014 г., София